

Jan Björklund: Almedalstal 2013

Talare

Jan Björklund
Partiledare

Datum

5 juli 2013

Plats

Almedalen, Visby

- 1 När man står här en sommarkväll som denna och ser hur solen glittrar mot de gamla kalkstenshusen; när man ser hur kyrktornen på någon av de närmare 100 kyrkorna här på Gotland reser sig mot himlen; när det ringer i de medeltida kyrkklockorna så är det svårt att föreställa sig att vi befinner oss i det som en
- 5 gång var norra Europas modernaste stad. Vi står i det som var Östersjöns mittpunkt – en av de viktigaste handelsstäderna i Nordeuropa. Redan på 1100-talet slöt gutarna internationella handelsavtal. De bedrev handel med Ryssland, Baltikum, England och Holland. Här skapades den första fungerande svenska penningekonomin.
- 10
- Gotland var knutpunkt mellan Ryssland och Västeuropa. Globaliseringens första pusselbitar lades redan då. Mycket har förändrats men vissa saker är sig lika.
- 15 Redan då bekämpades fattigdom med långväga handel.
- Redan då skapades välstånd genom export.
- Redan då var det impulser utifrån som lade grunden för tillväxt.
- 20
- Redan då var rörlighet en framgångsfaktor.
- Redan då bidrog invandrare till Sveriges utveckling.
- 25 Sverige har varit ett öppet land i tusen år. Och – Sverigevänner – det ska vi vara i fortsättningen också!
- Sverige har sedan medeltiden varit beroende av arbetskraftsinvandring.
- 30 Nu vill en koalition av socialdemokrater och sverigedemokrater minska

arbetskraftsinvandringen. Av olika skäl. Sverigedemokraterna gillar inte invandrare. Socialdemokraterna gillar invandrare så länge de inte arbetar.

35 Enligt Stefan Löfven skall LO ges makten att stoppa arbetskraftsinvandring. Och vet ni vad -en fackförening ser gärna att det är brist på arbetskraft.

40 Det är den svenska modellen, enligt Stefan Löfvén. Men han har fel. Det har aldrig varit den svenska modellen att resa murar mot dem som vill arbeta i vårt land.

Tror Stefan Löfvén, eller Jimmie Åkesson, att en iranier som öppnar en restaurang i Sverige och anställer iranska kockar tar jobb från dem som redan bor här? Det skapas ju nya jobb, det är ju det som är hela idén.

45 Det finns de som vill bygga murar mot omvärlden. Som vill låsa dörrar istället för att sänka trösklar.

Människor som vill bidra till vårt välstånd ska vara välkomna hit. LO ska inte bli 50 vår nya gränspolis!

250 000 människor. Så många fler personer kommer Sverige att behöva i arbetskraften det kommande decenniet för att behålla välfärden på dagens nivå. Vi behöver bli fler som bär upp vårt välstånd samtidigt som vi måste vara 55 beredda att arbeta mer och längre upp i åldrarna.

I ljuset av den verkligheten känns Miljöpartiets nya arbetslinje väldigt världsfrånvärd. De vill minska heltidsarbetstiden till 35 timmer i veckan – för då kommer folk att bli pigga. De kommer att orka mer och jobba längre. Pigga 60 medarbetare uträttar mer, menar språkrören.

Men nu ska jag berätta en hemlighet. I april, när oppositionen utarbetade sina motioner som svar på regeringens vårbudget, så tittade jag mot fönstren på miljöpartiets riksdagskansli. Och vad såg jag? Jo det var tänt långt in på kvällen. 65 Varför då? Varför jobbar de över om man uträttar mer om man jobbar mindre? Det är ju obegripligt? Varför går de hem först åtta på kvällen, om det blir mer gjort om man går hem klockan tre?

I en tid när den internationella konkurrensen hårdnar, när vi blir äldre och

äldre, när färre ska försörja fler då lanserar Miljöpartiet sitt svar på framtidens stora utmaningar:

Vi jobbar mindre så löser det sig! Vi ger folk betalt för att vara lediga!

75

Men miljöpartiets nya arbetslinje är mer linje än arbete. Och de har missat själva poängen:

Det är inte ledighet som har skapat vårt välstånd – det är arbete.

80

Visst behöver vi stärka arbetslinjen. Visst behöver vi mer dynamik i vår ekonomi.

Vi behöver en moderniserad arbetsrätt som inte utgår ifrån kollektivet. Sist in – först ut fungerar inte på en modern arbetsmarknad. Företag måste i större utsträckning kunna ta hänsyn till varje individs specifika kompetens.

85

Samtidigt måste vi öka tryggheten vid omställning. Arbetslöshetsförsäkringen ska omfatta alla.

Vi behöver ta bort värnskatten. Den har allt för länge fungerat som en motor för emigration snarare än som skatteindrivning. Men kanske är det så att de rödgröna vill att framgångsrika människor ska fly landet och inte återvända. För när Ingvar Kamprad återvänder så ökar klyftorna i Sverige.

Rödgrön politik vill göra rika fattigare! Liberal politik vill göra fattiga rikare!

Jag minns ett samtal med en gammal kompis från ungdomsåren. Han jobbar som undersköterska. Jag frågade om han skulle vilja vidareutbilda sig till sjuksköterska. Han svarade att han inte har råd. Visserligen är lönen som sjuksköterska något högre, men när han räknade med studieskuld och förlorad arbetsinkomst under studietiden, så gick han minus.

100

Detta är typiskt för de kvinnodominerade yrkena i den offentliga sektorn. Möjligheten att göra lönekarriär är mycket begränsad. Lönerna är starkt sammanpressade.

105

Ingenstans är den socialdemokratiska jantelagen så stark som i den offentliga sektorn. Det beror på att det alltid är mer politiskt korrekt att satsa på så kallade

110 låglönesatsningar än på att det ska löna sig att utbilda sig. Denna jantelag kan man strunta i inom den privata företagsamheten. Därför har manligt dominerade yrken inom näringslivet större utvecklingsmöjligheter och högre lönespridning. Förlorarna blir de stora kvinnodominerade akademikeryrkerna.

115 Regeringen gör nu en stor reform inom vårt största kvinnodominerade akademiska yrke; lärarkåren. Vi öronmärker statliga pengar för att skapa karriärmöjligheter och höjda löner till duktiga lärare. Men parterna måste ta ökat ansvar för jämställdhet på fler avtalsområden.

120 Vi måste öka lönespridningen! Det måste löna sig att utbilda sig! Även i kvinnodominerade yrken!

Edin Hajdarević blev 16 år gammal. Han försvann en varm julidag som denna, 1995.

125 Hans kvarlevor har aldrig återfunnits. ”Men från första stund insåg jag att han var död”, säger Edins mamma.

Alla pojkar och män skildes ut från sina familjer. Tusentals försökte skräckslagna fly in i skogen. Men de jagades upp och fångades in. In i lagerlokalen i Kravica fördes över 1 000 personer, många tonåringar. Sedan kommer bomberna och skottlossningen. Kropparna gömdes bakom en kulle täckt med jord.

135 Mer än 7 000 pojkar och män avrättas under några få dagar. Det var ett systematiskt mördande. Uppsamling; transporter; nedgrävning i massgravar. Allt var planlagt i minsta detalj.

Folkmordet i Srebrenica skedde för bara 18 år sen. I vår världsdal. I Europa.

140 Vi minns de där åren på 1990-talet när Jugoslavien bröt samman i inbördeskrig. Död, hat och etnisk rensning hörde till vardagen.

Men utvecklingen har gått framåt. Jugoslavien har idag omvandlats till sju självständiga stater.

145

I måndags hände något stort. Kroatien blev medlem i den Europeiska unionen. Slovenien är redan där. Serbien och Montenegro håller på att öppna

förhandlingar om medlemskap.

150

Alla vill de bli medlemmar.

När jag gick i skolan lärde jag mig uttrycket ”skottet i Sarajevo”. Det syftade på mordet på den habsburgske kronprinsen 1914. Europa ingrep då, men på olika
155 sidor i konflikten och första världskriget bröt ut. Detta ledde i sin tur till nya konflikter, tysk revanschism och andra världskriget med Förintelsen.

Skotten i Sarajevo på 1990-talet, var i grunden samma konflikt som skottet 1914, och konflikten på 90-talet ledde till slut också till att hela Europa ingrep,
160 men denna gången ett mer enat Europa. Skillnaden mellan Europas reaktion 1914 och 1995 beror på det europeiska samarbetet.

På en kontinent där krig och konflikter, våld och massakrer varit vardagsmat i århundraden, upplever vi nu en mer fredlig och framgångsrik period i Europas
165 historia än någonsin förr.

Vi kommer aldrig att förstå Srebrenica. Men vi kommer aldrig att förstå Europa, om vi glömmer Srebrenica.

170 Aldrig mer Auschwitz. Aldrig mer Srebrenica. Det är därför jag säger; Ja till Europa!

Olyckskorparna som har förutspått eurons sammanbrott har fått helt fel. De som har påstått att Grekland eller andra länder kommer att lämna har fått fel.
175 Men vi ska erkänna att eurons grundkonstruktion har varit för svag och därför pågår nu ett mycket målmedvetet och kraftfullt arbete för att stärka fundamenten. Priset för att långsiktigt stå utanför ett sådant starkare samarbete kommer att kunna bli högt – både förlorat inflytande och förlorade möjligheter till utrikeshandel.

180

Sitter man vid bordet har man inflytande. Sitter man inte vid bordet, kommer man själv att stå på menyn.

Men jag ska säga att jag är oroad över utvecklingen; att i krisens kölvatten verkar
185 de antieuropeiska krafterna stärkas. I land efter land stärks de krafter som vill vända Europa ryggen och som vill att den egna nationen ska köra ett mer eget

race.

190 Även i Sverige stärks EU-kritiken. Även de partier, som tillsammans med folkpartiet, en gång förde Sverige in i det europeiska samarbetet verkar i dag mest skeptiska och kritiska.

Men den svenska EU-debatten har blivit för gnällig, för ängslig och för negativ.
195 Några behöver faktiskt ta ansvar för att argumentera för europeiskt samarbete i Sverige, inte bara för mer Sverige i Europa. Folkpartiet kommer att göra det. Det är ingen slump att det är liberala partier som i land efter land, är de starkaste anhängarna av europeiskt samarbete.

200 I grunden så är den Europeiska unionen en union av gemensamma värderingar; Demokrati, individuell frihet, öppenhet och tolerans, marknadsekonomi och välfärdssamhällen. Det är en union för länder som har valt liberalismen som samhällssystem.

205 Det är därför som de två partiledare i Sveriges riksdag som avskyr liberalismen allra mest – Jonas Sjöstedt och Jimmie Åkesson – också är de som avskyr EU allra mest. Den ene för att EU bygger på individuell frihet. Den andre för att EU bygger på öppenhet och tolerans. Europa blir inte bättre om varje land sköter sig själv och struntar i andra. Att vi
210 aldrig lär oss.

Ensam är inte stark. Ensam är bara ensam. Starka – det blir vi tillsammans!

En tredjedel. Lägg siffran på minnet. En tredjedel.
215

Det är så stor andel av varje årskull ungdomar som har misslyckats på gymnasiet. Det har varit ungefär 40000 ungdomar varje år. De har hoppat av gymnasiet. Eller gått färdigt, men inte nått målet; att ta studenten.

220 Den gymnasieskola som vi nu lägger bakom oss bär skolminister Göran Perssons signum. Slagordet var ”ett gymnasium för alla”. I verkligheten blev det ett gymnasium för två tredjedelar. En sorteringskola.

225 Alla teoretiska och praktiska utbildningar skulle vara exakt tre år långa. Alla elever skulle tvingas läsa in högskolebehörighet. Detta skulle skapa jämlikhet.

Men faktum är att gymnasiet de senaste tjugo åren har blivit en utslagningsmaskin.

230 Göran Persson ansåg sig vara före sin tid. Resten av världen skulle komma efter. Men ingen av mina kollegor som utbildningsminster i Europa har bett om att få göra studiebesök här för att lära sig mer om 90-talets gymnasiereform.

Göran Perssons gymnasiereform är en av orsakerna till att ungdomar slås ut.
235 Många arbetsgivare tvekar inför att anställa ungdomar som inte klarat av att fullfölja skolan.

Socialdemokraterna har nu en ny lösning på detta. Gymnasiet ska bli obligatoriskt. Dessutom kräver de att alla gymnasieelever återigen ska tvingas
240 läsa in högskolebehörighet. Sverige skulle i så fall bli det enda landet i världen som skulle skriva in i lagen att hela befolkningen ska tvingas bli universitetskompetent.

Förslaget är totalt verklighetsfrånvänt. Att ta studenten ska vara krävande. Vi
245 ska ha höga teoretiska krav på en studentexamen. För att klara det krävs både studiedisciplin och studiemotivation. Men studiemotivation går inte att lagstifta fram.

Från folkpartiets sida har vi idag presenterat ett förslag till en massiv övergång
250 till lärlingssystem i Sverige. Den modellen finns i många andra länder, till exempel Danmark, Tyskland, Holland och Österrike. Och de har alla lägre ungdomsarbetslöshet.

Fördelarna är uppenbara; lärlingar får ofta riktiga jobb efter att lärlingsperioden
255 är slut. Utbildningen och yrkesträningen blir mer på allvar när man är på en riktig arbetsplats. Många elever som väljer yrkesprogram vill ta en paus med teoretiskt pluggande i skolbänken, och där är lärlingsutbildningen mycket mer konkret.

260 Det är en självklarhet att alla lärlingar som vill också ska ha rätt att läsa in teoretisk högskolebehörighet, men det ska inte vara ett krav. Den viktigaste nyheten i vårt förslag är att gymnasielärlingar ska kunna vara anställda på den tid av utbildningen som tillbringas på arbetsplatsen. Lärlingen får då en lön. Erfarenheten från Europa visar att de ofta blir kvar efteråt som fastanställda.

Vårt förslag står i bjärt kontrast till socialdemokraternas krav att alla som idag hoppar av skolan skall tvingas läsa in högskolebehörighet.

270 Det är märkligt att socialdemokraterna, som kallar sig arbetarparti, numera har en så nedvärderande syn på yrkesutbildningar. De föraktar alla utbildningar som inte leder till akademien.

Det är dags att detta land uppvärderar riktiga yrkesutbildningar!

275

När jag kom till utbildningsdepartementet i oktober 2006 och tog över Ibrahim Baylans skrivbord så tänkte jag så här; skolresultaten hade sjunkit i Sverige i 10-15 år; så här på utbildningsdepartementet måste det finnas mängder av planer hur vi ska vrida den utvecklingen åt rätt håll igen. Utredningar, promemorior och utkast till beslut borde ligga i högar. Sverige kan ju inte fortsätta att rasa hur länge som helst.

280

Så jag öppnade översta skrivbordslådan i mitt nya skrivbord, det som Ibrahim Baylan lämnade efter sig; den var alldeles tom!

285

Jag öppna andra skrivbordslådan; Tom den också!

Jag öppnade tredje; Tom

290 Jag kollade bokhyllan; ingenting!

Jag vände på skrivbordsunderlägget; det fanns inte ens en post-it-lapp med några tankar. Svensk skola befann sig i fritt fall sen ett decennium tillbaka, men inte en tanke hade tänkts hur den utvecklingen skulle stoppas.

295

Den arbetsro som borde ha funnits i våra klassrum, hade i stället lagt sig över det socialdemokratiska utbildningsdepartementet.

Vi fick kavla upp ärmarna och sätta fart. Men vi fick börja från början;

300

Aldrig förut har svenskt utbildningsväsende genomgått en så omfattande reformprocess som precis just nu. Men tiden från första beslut till genomförande och resultat är lång.

305

Införs ett ROT-avdrag för murare, så kommer det snabbt att muras mer i Sverige. Men när man inför en ny läroplan betyder inte det att alla Sveriges högstadiel elever året efter har mycket högre kunskapsnivå. Det tar mer tid.

310 Men det kommer att vända; ett antal nyckeltal pekar nu uppåt för första gången på länge;

315

-antalet sökande till lärarutbildningen ökar nu, för andra året i rad, till nivåer som vi får gå tillbaka till mitten av 90-talet för att hitta,

-andelen behöriga lärare i skolan ökar,

320

-lärartätheten ökar i skolan, när det gäller utbildade lärare,

-antalet elever som väljer svårare kurser i viktiga pluggämnen som matte och främmande språk ökar igen, efter att eleverna tidigare valde bort dem

325

-ingenjörsutbildningarna upplever ett söktryck som inte har skådats på ett par årtionden, vilket är avgörande för Sverige som industrination.

330

Den kritik som de rödgröna partierna nu riktar mot regeringen i skolpolitiken kan sammanfattas i fyra punkter;

335

För det första; att det är för mycket reformer

För det andra; att det behövs mer reformer

340

För det tredje; att reformerna går för fort

För det fjärde; att reformerna går för långsamt

345

Hur har det rödgröna alternativet sett ut sedan 2006?

350

Den 31 maj 2007 röstade riksdagen igenom mitt förslag om nationella prov i årskurs tre. De rödgröna röstade nej.

355

Den 21 oktober 2009 röstade riksdagen igenom mitt förslag om en ny gymnasieskola, med bland annat lärlingsutbildning. De rödgröna röstade nej.

Den 28 april 2010 röstade riksdagen igenom mitt förslag om en ny lärarutbildning, den som ny får fler sökande. De rödgröna röstade nej.

360

Den 21 december 2010 röstade riksdagen igenom mitt förslag om att tidigarelägga betygen till årskurs sex. De rödgröna röstade nej.

365

De har röstat nej, nej och nej till alla viktiga reformer. Nu skäller de för att resultaten av dessa reformer inte kommer tillräckligt snabbt. Alltså resultaten av de reformer de själva röstat emot.

De rödgröna partiernas utbildningspolitik är ett enda stort korthus. Blås på det och det ramlar ihop.

370

Steg för steg lämnar Sverige en kravlös flumskola ned sina idemässiga rötter i 68-rörelsen bakom sig. Steg för steg går vi mot en kunskapsskola för 2000-talet. Vårt råd till svenska folket på valdagen nästa år är; Håll fast vid den kursen.

– ”16 miljarder”, sa Mona Sahlin.

375

– ”Nä, det är för lite”, sa Håkan Juholt, ”vi ska höja skatten med 22 miljarder”.

– ”Tunnisar”, sa Stefan Löfvén. ”Minst 30 om jag får välja”.

380

Vi har bevittnat ett skattehjärlopp i socialdemokratien de senaste åren. Nya partiledare har överträffat varandra i buden på skattehöjningar. Högst skatt

vinner är den slogan man arbetar efter. Och Stefan Löfvén vann.

385 Hälften av skatterna ska man dra in genom att dubblera arbetsgivaravgiften för
att anställa ungdomar under 26 år. Samtidigt ska man höja restaurangmomsen.
Alltså höja momsens i den bransch där många ungdomar får sitt första arbete.

Och resten av den rödgröna oppositionen vill inte vara sämre. Här slåss man om
390 att få ta på sig ledartröjan i skattehöjarloppet.

Vänsterpartiets alla skattehöjningar har jag inte ens tid att rabbla upp för då får
vi stå här till midnatt.

395 Miljöpartiet vill också dubbla kostnaden för att anställa unga människor. Och
inte nog med det. Miljöpartiet vill chockhöja skatterna på bilar, lastbilar, bussar,
flygplan, fartyg.

Ja, de vill straffbeskatta allt som rör sig. Men beskattar man bort allt som rör sig
400 så får man till sist ett land som står still.

Alliansen ligger under. I opinionsmätningarna. Det är inget konstigt. Det är
tvärtom det vanliga för regeringar under ett mellanvalsår. Det brukar däremot
alltid bli jämnt när man närmar sig valet.

405

Så var det inför valet 2010 också. Jag minns när det svängde till alliansens favör.
Det var i maj 2010, bara fyra månader före valet. Det var faktiskt direkt efter att
de rödgröna partierna hade presenterat sitt gemensamma valprogram.

410 Detta har nu även de rödgröna partiledarna kommit på. De ägnar därför nu
alltmer tid åt att förklara varför de bör slippa att tala om vilken regering de vill
ha och vilken politik den ska föra.

Jonas Sjöstedt är tydligast; han vill ha en rödgrön trepartiregering. Men han
415 anser att denna regerings gemensamma politik ska presenteras efter valet! Han
säger att det är mera demokratiskt.

Vilka vill socialdemokraterna bilda regering med? Vilka partier tycker s ska ingå
en rödgrön regering? Detta är självfallet berättigade frågor som väljarna ställer.
420 Löfvén har hittills varit klar i den frågan; Han har sagt att han ske ge besked i

god tid före valet om vem de vill samarbeta med.

425 I dag har han förtydligat sig. Klockan 14:56 gjorde han detta på TT. Han säger
nu att ett besked i regeringsfrågan han kan komma att ge är att inte berätta om
vilka partier han vill samarbeta med.

Löfvén säger så här; Jag citerar ordagrant;

430 ”-Vi kommer att ge besked om hur vi ser på regeringsfrågan. Det behöver ju inte
innebära att man då börjar prata om den och den eller dem och dem. Det är inte
samma sak, utan hur vi ser på regeringsfrågan, det har väljarna rätt att få besked
om, men det finns mängder av lösningar på det.”

435 Försök förstå nånting av det!

Som det ser ut nu finns det bara ett regeringsdugligt alternativ i nästa års val –
och det är en återvald alliansregering.

440 Och jag är idag optimist inför valet 2014.

Både för alliansen och för Folkpartiet.

Tack för att ni har lyssnat!

445

Taggar

2010-tal, 2013, Almedalen, Folkpartiet Liberalerna, Liberalerna, Man, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/jan-bjorklund-almedalstal-2013>

450

455